Det første kys -
og andre fortællinger
fra Ingers liv

Januar 2025

Inger Nygaard Larsen

Forsidefoto:
Med vandregruppen i Marselisborg Skov
9. januar 2024

Til mine børn, svigerbørn og børnebørn

Indholdsfortegnelse

Indledning.....3
Baggrund.....4
50’erne. Kighoste og lungebetændelse inden det første år.....5
60’erne. Jyde, legekammerat, det første kys, folkeskole.....9
70’erne. Student, kæreste og ergoterapeut.....14
80’erne. Ægteskab, konsulent, bonusdatter, datter og søn.....21
90’erne. Tredje datter, plejedatter, videreuddannelse, leder, dødsfald.....29
00’erne. Ansvar, ingen flyveture, barnebarn, tab af bror, minus kørekort.....32
10’erne. Fyring, tilbage til faget, seks børnebørn, farvel mor, seniorliv.....34
20’erne. Familieture, jubilæer, Trioen, Ventilgruppen, nye børnebørn, en sporty mand.....36
25’erne. Eftertanker.....40

Indledning

Tak til min yngste datter, Liann, for ved to lejligheder i 2024 at prompte mig: ”Mor, du skal altså skrive din livshistorie”. Og her er resultatet, en bog med titlen: *Det første kys - og andre fortællinger fra Ingers liv”*.

”Historier binder generationer sammen”, siger præst og historiefortæller Troels Bering. Det er netop hvad jeg håber denne bog vil gøre, nemlig give mine børn, svigerbørn og børnebørn et indblik i hvordan livet kan udvikle sig i løbet af 70 år med start i 1954. Udover den personlige udvikling jeg har gennemgået i de år, er det også tankevækkende hvor stor en samfundsmæssig udvikling der samtidigt har fundet sted.

Baggrund

Oktober 2020 overasker Jens mig med en særlig gave: En biografi om mig, med navnet *Min Inger*. Biografien er trykt bag i denne bog som **bilag 7.** Det betyder at min del af livshistorien skal ses som et supplement til Jens’ beskrivelse. Jeg vælger at slå ned på bestemte punkter i de årtier jeg har oplevet. Inspirationen til denne metode kommer fra et dejligt indslag fra børnene til min 70-års fødselsdag, 25. maj 2024.

Forud for denne bog ligger desuden tiden med covid-19 og et nedlukket samfund 12. marts 2020 – 25. maj samme år og igen 17. december 2020 - 21. april 2021. Isolationsperioderne betyder at jeg efter morgenens vandre- eller cykeltur med Jens har tid til at fordybe mig i at skrive en biografi om storebror, Jens Christian, kaldet *Et liv er forbi – Stafetten er givet videre,* foruden bogen om min farmor, *Fortællinger fra Nygaard*. For at undgå gentagelser lægger jeg vægt på i denne bog at fortælle episoder der ikke er nedskrevet før. Og lader dette lokale forårsmotiv være min begyndelse:

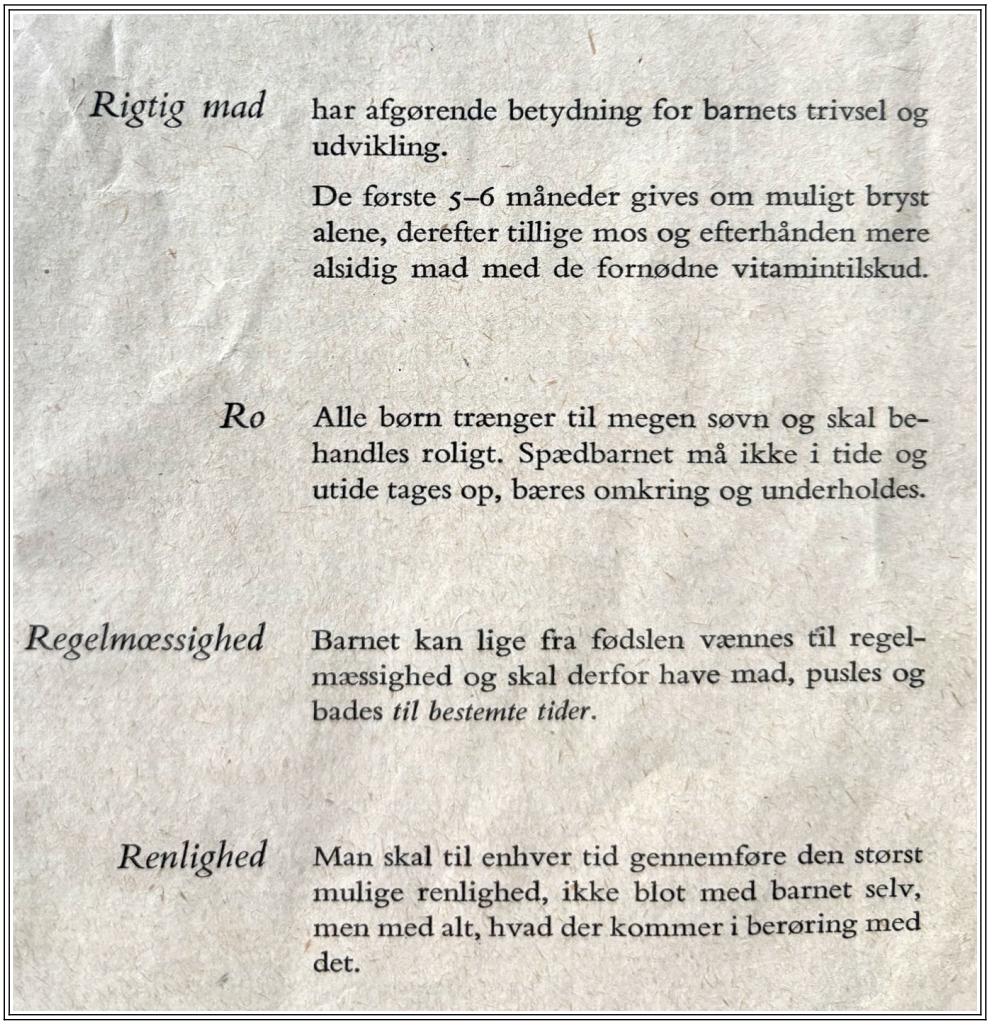

Motiv fra forårsskoven ved Bjødstrup, april 2021 under 2. nedlukning. Hvor fører stien hen?

50’erne. Kighoste og lungebetændelse inden det første år

Jeg kommer til verden på Haslev Sygehus 25. maj 1954. Min mor fortæller mig senere at fødslen var nem, ”det var som at smutte en mandel”. Jeg er født 7 uger for tidligt og rammes af både kighoste og lungebetændelse inden min etårs fødselsdag. Sundhedsplejersken følger mig derfor tæt med i alt 19 besøg fra jeg 6 uger gammel kommer hjem fra hospitalet, og indtil jeg er 1 år gammel. I disse tolv måneder ligger min udviklingskurve en del under det normale, og jeg sættes yderligere tilbage ved sygdom. 1 år gammel er min vægt blot 8,5 kg, og motorisk fungerer jeg endnu ikke som jævnaldrende.

Der er et mantra om hvordan man passer spædbørn med de fire R’er ”Rigtig mad, Ro, Regelmæssighed og Renlighed”. Det vil sige:

Rigtig mad har afgørende betydning for barnets trivsel og udvikling.

De første 5–6 måneder gives om muligt bryst alene, derefter tillige mos og efterhånden mere alsidig mad med de fornødne vitamintilskud.

Ro Alle børn trænger til megen søvn og skal behandles roligt. Spædbarnet må ikke i tide og utide tages op, bæres omkring og underholdes.

Regelmæssighed Barnet kan lige fra fødslen vænnes til regelmæssighed og skal derfor have mad, pusles og bades *til bestemte tider*.

Renlighed Man skal til enhver tid gennemføre den størst mulige renlighed, ikke blot med barnet selv, men med alt, hvad der kommer i berøring med det.

Fra ”Barnets ernæring og pleje indtil skolealderen”, udgivet af Sundhedsstyrelsen 1950

Billedet er en af de første sider i en vejledning, som nybagte forældre bør benytte tilbage i 50’erne.

Det er en pædagogik som ligger fjernt fra den nutidige, men som støtter en usikker og bekymret mor i 1954. Vejledningen er på få sider og dækker fra 0-6 år.

9 måneder gammel kniber det med at kunne sidde selv. Storebror Jens Christian holder mig

13 måneder gammel er jeg med til bryllup i Risskov hvor jeg er så lille at jeg stadig kan ligge i en indsats til barnevognen, akkurat som en baby, fortæller tante Gudrun. Men siden da tager min udvikling fart, og jeg vokser godt til.

De første seks år bor jeg i Haslev hvor jeg har en tryg barndom med min hjemmegående mor, Esther, og min 3 ½ år ældre bror. Min far, Bernhardt, er ansat som bogholder hos en isenkræmmer/købmand, og jeg bor med min familie i en 4-værelses lejlighed ovenover butikken.

Esther f. Michelsen og Bernhardt Larsen, Lendum 27. november 1947

Min mor bærer et Dagmarkors om halsen og desuden hendes mors Skønvirke-broche i sølv med en fugl som motiv. Jeg bruger selv dette smykke i dag, men i en sølvkæde.

Mine forældre som nygifte i deres stue. Foto til højre ovenpå reolen er af min farmor

Moden er for herrer tweedjakke med vest under og desuden uldne vide bukser med opslag. Kvinder går i kjoler hver dag og bruger gerne pyntekrave i halsen når det skal være fint.

Stuen er møbleret med mørkt lakerede møbler som moden foreskriver. Bøgerne i bogreolen er en serie af indbundne klassikere. Aviser holdes i de fleste hjem på den tid. I min familie er det Kristeligt Dagblad der dumper ind ad brevsprækken hver morgen.

Fotoet er taget en søndag eftermiddag efter at de to har været i kirke, og det viser os lidt om kønsrollemønstret på den tid. Det er kvinden der er optaget af hjemlige aktiviteter (strikke en bluse), mens manden er ham der orienterer sig om hvad der foregår ude i den store verden. Om søndagen må der ifølge mine forældres tro og overbevisning ikke arbejdes. For en husmor vil der dog altid være madlavning og opvask. Det sidste hjælper min far altid med.

Mens min far er på arbejde mandag til lørdag, rydder min mor op i lejligheden, gør rent, vasker tøj, køber ind og laver mad. Der er kun få huslige hjælpemidler. Til arbejdet indenfor har hun en praktisk blomstret hverdagskittel på for at spare på sit pæne tøj.

Om foråret gør min mor hovedrent sammen med naboen der også er hjemmegående husmor. Udover hverdagskittel har de to kvinder også et tørklæde om hovedet, for nu skal der arbejdes i bund: Lofter og vægge fejes med en børste, bagsiden af skabe og møbler aftørres, blomsterblade tørres med eddikevand og tæpper slæbes ud i gården og bankes. Ved at hjælpe hinanden føles arbejdet ikke så uoverkommeligt, og de to fruer hygger sig med kaffepauser og hjemmebag undervejs.

60’erne. Jyde, legekammerat, det første kys, folkeskole

I 1961 flytter vi til Vejlefjord Nervesanatorium, og jeg begynder i skole i landsbyen Stouby samme år. Det er en forskole for børn i 1. – 3. klasse, og vi er i skole alle ugens hverdage, også lørdag.

Vores underviser er en ældre kvindelig lærer, fru Møller, altid klædt i kjole og med et lommetørklæde stukket ned i det øverste af hendes nylonstrømpe. Når hun pudser næse, er vi som generte elever derfor vidne til, at hun går om bag katederet for at finde sit lommetørklæde frem. Selvom hun forsøger at være diskret, så ser vi tydeligt et stykke bart lår mellem hofteholder og nylonstrømpe. Vi må beherske os meget for ikke at grine.

Eleverne er ude i alle frikvarterer. Når klokken ringer ind, stiller vi op på 2 rækker i gården foran indgangsdøren til hallen. Der venter vi til én af lærerne kommer for at give os lov til at gå ind. Vi får først lov at komme ind i skolen, når vi alle står ordentligt. Klasserne går ind i hallen på række, de ældste først. Når klasselærerinden kommer ind i klassen, står vi ved siden af vores skolepult, og der er øjeblikkeligt ro i klassen. Så får vi først lov til at sætte os.

Der er 3 klasser i forskolen, men der kan kun være 2 klasser ad gangen, så 1. klasse møder om eftermiddagen. (Der er ingen børnehaveklasser på den tid.)

Fru Møller lærer pigerne at sy og brodere, og jeg syr en pose i 1963 til at gemme mit sytøj i. Desuden syr jeg en pose til gymnastiktøj og et omslag til min personlige sangbog.

Pose til sytøj, broderet med initialerne IL og årstallet 1963 indeni

I 4. klasse rykker alle elever til Stouby Centralskole der opsamler elever fra de nærtliggende små forskoler i Belle, Hyrup, Hornum og Hostrup. Min klasse er med 20 elever til og med 7. klasse. Vi har en fast klasselærer alle årene, Fru Hvass. Vi bruger aldrig fornavn overfor hende, men siger

”De” og ”Fru Hvass”. Alle undervisningstimer er på 50 minutter, og det er kun tilladt i nødstilfælde at ”gå i gården”. Toiletbesøg klares nemlig i frikvarterne og ligeledes at drikke vand fra den fælles drikkebrønd udenfor eller fra vandhaner på gangen. Så ingen vanddunke i timerne.

Udover boglige fag har vi som piger håndgerning (syning, hækling, strikning), mens drengene i klassen har sløjd. Ingen sætter spørgsmålstegn ved den fordeling. Heller ikke, da vi i 6. klasse får husgerning, mens drengene har ekstra formning og sløjd imens. Vi har også adskilte gymnastiktimer, piger for sig og drenge for sig. I sommerhalvåret bruger vi skolens gode boldbaner og en afdeling hvor vi øver højdespring og længdespring. Om vinteren er vi indendørs i en traditionel gymnastiksal, inkl. tove, bomme og forskellige redskaber. Der er gymnastik på skemaet to gange om ugen og tvungent brusebad bagefter.

Skolens elever samles hver morgen i skolens aula og synger en sang der passer til årstiden, akkompagneret af skolens musiklærerinde. Alle lærere deltager og synger for. Vi har ingen sangblade, fordi vi hver især har en sangbog der skal medbringes. Efter morgensang beder vi Fadervor højt i kor. Vi lærer årstidens sange på forhånd i faget musik og sang.

Også på Centralskolen skal vi være ude i alle frikvarterer. Gårdvagten, altid en mandlig lærer, sørger for at vi stiller os op på rad og række klassevis, når der ringes til time. Hver klasse går ind efter tur, de ældste først. Hvis nogle ikke står ordentligt, bliver de hevet til side, og når vi alle er gået ind, får de hver en lussing.

På skolen er der et stort lokale på 1. sal under taget, hvor alle skolens elever sidder med deres klasse og spiser den medbragte mad. Også her er der en lærer der holder øje med os så der er ro til at spise de 20 minutter pausen varer.

Der er årlige skoleundersøgelser, forestået af den lokale praktiserende læge og en sundhedsplejerske. Så står vi på række, piger for sig og drenge for sig en anden dag. Det føles meget grænseoverskridende således på samlebånd at komme hen forbi den mandlige læge kun iført trusser og blive undersøgt, mens alle de andre piger og en kvindelig lærer kigger på.

I klassen er pigerne med til hinandens fødselsdage i meget forskellige hjem, formet af lønindkomsten fra landarbejdere, bønder, håndværkere, forretningsdrivende, en børnehjemsforstander og min far der er kontoruddannet tjenestemand. Kun få af vores mødre har uddannelse og er i arbejde. Og hvis de er, har de en ung pige ansat i huset, nykonfirmeret og gået ud af skolen efter 7. klasse. De unge husassistenter er nødvendige fx i en landhusholdning hvor der kun er få moderne hjælpemidler. På denne måde ser jeg hvor forskellige vilkår vi har som børn, opvokset på landet. Mit eget mål er allerede i folkeskolen at dygtiggøre mig til at komme i Realskolen efter 7. klasse og gerne derefter gymnasiet. Mine forældre bakker mig op og giver mig al den ro jeg har brug for til at lave lektier. Jeg har få pligter i hjemmet.

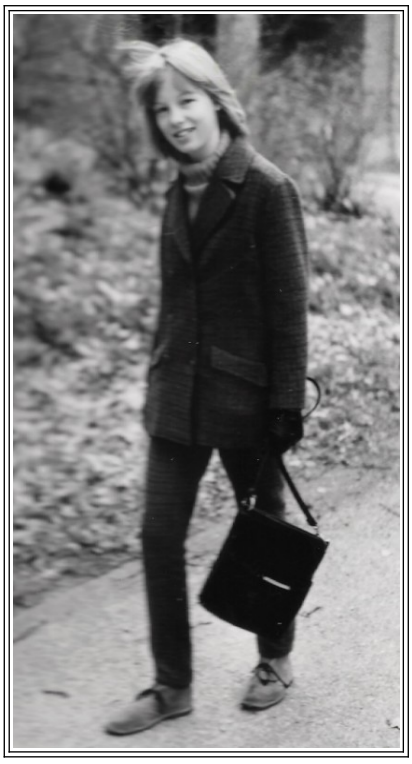
Jeg sidder i skolen ved siden af Gunhild, der bliver min veninde og legekammerat gennem hele barndommen. Vi nyder de muligheder der er ved at bo ved skov og strand. Fx har vi et klatretræ vi indretter som en ”bolig” i flere etager, vi bader om sommeren i fjorden, og vi leger i den dejlige have, der er omkring mit barndomshjem. Vi bygger huler og soler os. Om vinteren står vi på skøjter på en lille tilfrosset sø ved Træskohage Fyr. Vi færdes frit og skal bare være hjemme til spisetid. Andre gange spiller vi spil, når vi kommer hjem fra skole eller hører radioprogrammet *Efter skoletid*. Det er Jørgen Mylius der er vores favorit i P3, for som vært spiller han musik fra den engelske hit-

liste og fortæller alt om den nye popmusik fra England og USA. Vi hører helst The Rolling Stones, The Beatles og The Kinks.

Gundhild og jeg følges også til håndboldtræning en gang om ugen i Stouby. Vi cykler til og fra håndbold, en tur på 4 km for mit vedkommende. Når vi skal hjem om aftenen, og det er mørkt, er det vigtigt med godt lys på cyklen for der er bælgmørkt derude på landet. Refleksvest og cykelhjelm kendes endnu ikke.

En anden klassekammerat, Helga, og jeg kappes om at være nummer 1 i klassen, sådan fortæller vores klasselærer til en forældresamtale. Selvom jeg godt ved, jeg klarer mig fint i klassen, er det alligevel en grim ydmygelse for mig, da en dreng tegner på sin hånd med kridt og giver mig et klask på ryggen, sådan at der bag på min bluse står: ”Inger er dum”. Jeg bliver ked af det, men lader som om jeg er ligeglad, og sidenhen er der ingen episoder af den art. Samme dreng maler en dag tavlekridt på radiatoren i klasseværelset, fordi han ved at fru Hvass har for vane at støtte sig op ad den. Så i en hel time ser vi fru Hvass gå rundt med hvide plamager bag på sin nederdel.

Derhjemme hos mine forældre får jeg 12 år gammel ansvar for eget tøjbudget. Jeg er vældig stolt da jeg får sparet penge sammen til at købe en buksedragt i ternet tweed, plus taske i kunstig sort ruskind og moderne Ørkensko i lyst ruskind.

”Jeg skal til Horsens”

står der i mit album under dette foto. Jeg husker følelsen af at være velklædt og at skulle med bussen til ”storbyen” Horsens.

I 7. klasse begynder vi ”at gå til præst” i præstegården i Gammelby. Hjemmefra er det en cykeltur for mig på 5 kilometer. Vi har en ung præst, pastor Kolind, til at undervise. Vi spiser lakridser, som vi gemmer under bordet og gnasker i hemmelighed, imens vi undervises i Det Nye og Det Gamle Testamente. Jeg og de andre i klassen konfirmeres 5. maj 1968 i Stouby Kirke.

Mine fortænder er skæve med et stort mellemrum, jeg har overbid, og den ene fortand har jeg slået en flis af. Ikke sjovt at se sådan ud som nykonfirmeret. Jeg bliver drillet med at jeg har ”hestebid”. Mine forældre er forstående og sender mig til tandlæge i Horsens. I provinsen er der ingen hjælp at hente til tandregulering, men jeg er heldig at min far gerne vil betale, så at jeg kan få rettet mine tænder.

Hormonerne begynder at rase, og på lejrskoletur til Helsingør i 7. klasse får jeg mit første kys af Jørgen fra klassen. En flot og sjov fyr, men kysset på munden føles bare mærkeligt blødt, og herefter vover vi slet ikke kigge på hinanden. Der bliver ikke mere kæresteri ud af det.

I 1. real (svarer til 8. klasse) kommer der nye elever til fra Barrit. En dreng sender bud gennem en anden pige og spørger i et lille brev, om jeg vil være kæreste med ham. Jeg svarer ja, men derefter tør vi hverken se eller møde hinanden.

Den lårkorte mode kommer også til Stouby, og jeg er en høj pige med pæne ben, så moden passer godt til mig. ”Inger, har du den lårkorte nederdel på i dag?” spørger matematiklæreren. For så vil jeg gerne have dig op til tavlen og forklare det næste stykke, siger han. Herefter bærer jeg ikke lårkort nederdel i hans timer.

Jeg er striks opdraget med tidlige komme-hjem-tider og må ikke gå til fest fx i Hyrup Forsamlingshus med levende musik og alkohol. Dette forbud omgår jeg en enkelt gang ved at overnatte hos en veninde, Lisbeth, fra klassen. Jeg har dårlig samvittighed, og hvem møder jeg til festen? Svar: Min bror Jens Christian i dybt kysseri med kæresten Karen. Alligevel tør jeg ikke fortælle mine forældre hvor jeg har været den aften. I mange uger har jeg ondt i maven og er bange for at mine forældre skal udspørge Lisbeths mor. Til sidst må jeg sige til mig selv som min bror lærer mig: ”Hvad mine forældre ikke ved, har de ikke ondt af”. Godt at have en storebror.

Jens Christian, foråret 1968

Skolefotoet er fra Stouby Centralskole hvor Jens Christian tager realeksamen i juni 1968. Denne ungdomsuddannelse er en 3-årig overbygning til 7. klasse. På det tidspunkt er der kun skolepligt til og med 7. klasse, hvorefter de fleste unge begynder i en læreplads, arbejder ved landbruget (drengene) eller bliver ”ung pige” i huset (pigerne), indtil de finder ud af hvad de vil være. Har man gymnasiedrømme, og vurderes egnet af lærerne, går man efter 2. realklasse videre til gymnasiet.

Når jeg ellers er til fest, kommer min far og henter mig i bil senest kl. 24. Det er irriterende og pinligt for mig. Jeg får dog et andet syn på sagen, da jeg 25 år efter møder Helga fra klassen. Hun siger: ”Din far viste omsorg og kærlighed for dig ved altid at hente dig, mens mine forældre da bare var ligeglade. Jeg måtte selv finde hjem. Jeg misundte dig”.

Realskolen fortsætter som i folkeskolen, og vi har stor autoritetstro overfor lærerne. Indtil 1967 må lærere slå børn, men jeg er en forsigtig pige, så jeg får aldrig hverken skideballe, lussing eller eftersidning, modsat min bror under hans skolegang. Han oplever eftersidning en enkelt gang hvor han skal sidde på bageste række i en ældre klasse en sen eftermiddagstime. Eftersidningen går ud på at Jens Christian i hele timen skal sidde og skrive ”jeg må ikke slås i skolegården, jeg må ikke slås i skolegården osv.” Side op og side ned. Mine forældre orienteres via en meddelelsesbog, og de gør ingen indsigelser. Det er ikke kutyme at forældre kontakter læreren.

Ude i den store verden har vi studenteroprøret i Paris i 1968, da vi går i 7. klasse. Oprøret spreder sig til andre europæiske lande hvor studerende på universiteterne vil have mere indflydelse. Men disse tendenser mærkes ikke direkte for os ude på landet. I Stouby Centralskole bliver det kun til en demonstration i skolegården, hvor vi råber, at vi vil have lørdagsfri, og vi har lavet skilte med vores krav.

I 1969 gennemføres en større skolereform i Danmark, og vi skal ikke længere gå i skole om lørdagen. Min far arbejder stadig om lørdagen, idet hans arbejdsuge som lønmodtager er på 42,5 timer om ugen. Jeg synes det er hyggeligt at være hos ham på arbejdet om lørdagen, og jeg hjælper ham med forskelligt forefaldende kontorarbejde.

Jeg er også glad for at gå tur med vores hund Sussie, en dejlig irsk setter.

Denne irske setter er en der ligner Sussie

70’erne. Student, kæreste og ergoterapeut

Kvindekampen skydes i gang med Rødstrømpebevægelsen, basisgrupper dannes i de store byer, P-pillen bruges som prævention, fredsbevægelser marcherer og arbejdskampe kæmpes. Jeg er endnu for ung til at være med i alt det nye.

Hippietiden topper og giver sig også udtryk i moden. Der kan jeg bedre være med. Vi går i plateausko, har svaj i buskerne og bærer løse busseronner i skrigende mønstre og farver. Batikmønstre, gerne i lilla farver, ses på hjemmefarvede undertrøjer i stor stil.

I realskolen er jeg en flittig elev med gode karakterer og vurderes af lærerne velegnet til gymnasiet. Efter 2. real begynder jeg derfor i august 1970 i 1. g. på den nysproglige linje på Horsens Statsskole. Der er tre andre fra klassen der også skal i gymnasiet, men de må rejse til Vejle Gymnasium for at følge den matematiske linje. Jeg er anspændt da jeg alene sætter mig op i bussen mod Horsens for at komme i skole den første dag.

Bussen afgår hver dag kl. 6.40 efter 15 minutters gang fra mine forældres hjem. Det er tidligt på dagen for at kunne nå i skole til kl. 8 så jeg falder som regel i søvn i bussen, indtil en klassekammerat i Bjerre stiger på bussen og skal samme vej.

En ny verden åbner sig for mig da jeg går i gymnasiet, både vidensmæssigt, men også socialt. Vi har dygtige undervisere, og der er sjove fester i skolens aula med levende musik. Fx kommer The Savage Rose forbi, og en anden gang spiller Kim Larsen med band.

En anden musikoplevelse har jeg i efteråret 1970 sammen med min bror til koncert i Vejlby-Risskov hallen med guitaristen Jimi Hendrix. Foran hallen er der stor hoben af mennesker der venter på at blive lukket ind for at få en god ståplads. Uheldigvis står jeg tæt ved den lukkede indgangsdør, og fra omgivelserne kommer der et fysisk pres bagfra sådan at jeg presses fremad, letter fra jorden og luften er ved at gå ud af mig. Jeg føler en panik og angst, og det er meget ubehageligt. Det er kun kortvarigt, men oplevelsen sætter sig i mig, sådan at jeg fremover ikke vover mig ud i store ukontrollerede menneskemængder.

Når jeg ellers er til et arrangement i Horsens tager jeg den sidste aftenbus hjem fra Horsens Rutebilstation. Er jeg med bussen hjem, venter mine forældre med at falde i søvn, indtil de hører mig komme ind ad hoveddøren. En gang efter en fest på skolen kan jeg ikke nå den sidste aftenbus fordi jeg til en forfest drikker 80 % rom og ikke sanser hverken tid eller sted. Jeg får fat i en taxa, der kører mig de 26 km sydpå til Vejlefjord. Fra mit barndomshjem kan mine forældre høre når bussen ankommer til sanatoriet lige før midnat, men den aften synes de det tager lang tid inden jeg er ved døren. Jeg tør nemlig ikke lade taxaen køre mig helt ned til sanatoriet, men vælger at gå den sidste kilometer ned ad Sanatoriebakken. Min far siger, da jeg kommer hjem, at han ikke kunne forstå jeg ikke kom. Jeg slår det hen med at tiden altid synes lang når man venter på nogen (kan ikke lyve, og det kan jeg stadig ikke).

Andre gange sover jeg hos min gode veninde, Birgit, der bor i Horsens. I Birgits hjem hos forældrene Erna og Ejnar er jeg altid velkommen. Birgits mor gør et gæsteværelse klar til mig med opredt

seng, og om morgenen er der hyggelig morgenmad og en god snak i køkkenkrogen. Erna interesser sig meget for hvad vi lærer i gymnasiet og er god at snakke med om både fag og om lærerne.

Af fag er jeg især glad for oldtidskundskab og alle de spændende fortællinger der er beskrevet i digtene *Iliaden* og *Odysseen* af Homer. Tysk og latin kan jeg også godt lide fordi det er som en rebus at finde ud af den rigtige grammatik. Jeg bruger flere timer hver dag på at forberede mig til de tekster i sprogfagene vi skal gennemgå næste dag hvor vi skal læse op, oversætte og samtale. Jeg har tålmodigheden til at slå vanskelige ord op i mine røde ordbøger, og derved husker jeg dem bedre. Desuden er der mange skriftlige opgaver der skal afleveres, og jeg får god træning i at formulere mig. Faget dansk tiltrækker mig også. Vi har en ældre og erfaren dansklærer, lektor Wilson. Hans diktion er tydelig, og stemmen runger højt og malmfuldt ud i lokalet når han fx gennemgår Tom Kristensens digt *Angst* og kommer til passagen: ”Jeg har længtes mod Skibskatastrofer og mod Hærværk og pludselig Død”. Stærke sager.

Til eksamen forbereder Birgit og jeg os sammen, enten ved Vejlefjord eller i disse omgivelser ved Nørrestrand i Horsens, samtidig med at vi forkæles i pauserne af vores mødre.

Birgit og jeg læser til eksamen i geografi i 1. g, juni 1971.

Bemærk Birgits undertrøje i snorebatik som hendes mor har indfarvet

I min gymnasieklasse er vi 25 elever, 21 piger og 4 drenge. Nogle er fra byen, nogle fra landet og vores baggrund er meget forskellig. Jeg lærer ord og begreber jeg ikke anede fandtes. Vi rystes sammen som klasse da vores tysklærer tager os med på en studietur med tog til Hamborg. Her smager jeg for første gang i mit liv pizza.

En elev bliver smidt ud i tre dage, og hele skolen boykotter undervisningen for en dag. Vi føler os solidariske med vores kammerat og laver en sitdownstrejke. Horsens Statsskole kommer i pressen, men da eleven vender tilbage, falder det hele hurtigt til ro.

Jeg går i jazzklub i Horsens med Birgit, og vi elsker at danse. Især kan jeg lide den traditionelle jazz som spilles af Papa Bues Jazz Band i Håndværkerforeningens Hus i Allégade i Horsens. Det er svingende rytmer der er gode at danse til. En storebror til en fra min klasse er især god til at svinge en pige rundt. Det bliver dog for meget for mig, da vi til et julebal danser sammen til *I'm dreaming of a white Christmas* og han højt skråler så alle i salen kan høre det: "I'm dreaming of a white Inger!" Jeg er jo ikke interesseret i ham på dén måde.

Jeg har i stedet et godt øje til Kenn, der går to klasser over mig og er en sproglig 3. g'er. Til en fest på Statsskolen danser vi, jeg besøger ham hjemme hos hans forældre i Søvind og senere også i Aarhus hvor han er begyndt på franskstudiet efteråret 1971. Vi vil gerne være kærester, og vi aftaler, at jeg kontakter min læge for at få lov til at bruge P-piller. Jeg går nu i 2. g og er 17 år gammel. Min læge skriver en recept på P-piller, da jeg jo har en fast partner. Det er også mine forældres læge, og i lang tid er jeg bange: Holder han sin tavshedspligt? På selve dagen for konsultationen må jeg finde på noget jeg også skal den dag, nemlig besøge en veninde sådan at jeg har et godt alibi overfor mine forældre. Det er nemlig utænkeligt at de vil sige ja til P-piller, og jeg er ikke myndig, men dog over de 15 år hvor den seksuelle debut er OK, rent juridisk.

Juni 1973, student

Efter de tre meget udviklende år på Horsens Statsskole bliver jeg student i juni 1973. Især er min far ved at revne af stolthed til translokationen for jeg er familiens første student på hans side. Min mor er også glad på mine vegne, men har samtidig bekymringer, for også i hendes familie bevæger jeg mig ud på nyt og ukendt land. Nogle vælger studenterhuen fra med begrundelsen at studenterhuen er et borgerligt påfund, og at vi skal solidarisere os med arbejderne ved at sige nej til studenterhuen. Jeg er dog glad for min eksamen, og vælger at bære studenterhue ifølge traditionen, mens den øvrige påklædning er mere afslappet med røde smækbukser og hvid skjorte.

Jeg har allerede en plan: At jeg vil læse til ergoterapeut. Jeg kender til ergoterapi fra Nervesanatoriet, og i skolens uddannelseskartotek har jeg læst om uddannelsen, og synes den lige passer for mig. Det er som et nåleøje at komme ind på studiet, så jeg ved at jeg må gå målrettet til værks for at få de erfaringer skolen efterlyser: Sundhedsfagligt arbejde og en eksamen i maskinskrivning der viser at jeg kan næsten fejlfri blindskrift med minimum 150 anslag i minuttet.

Efter min studentereksamen rejser Kenn og jeg dog først til Skotland og arbejder som frivillige, et arrangement der er muligt i regi af Mellemfolkeligt Samvirke. Vi er afsted i to uger og arbejder på et psykiatrisk hospital med praktiske opgaver. Vi sover på sovesal med unge fra andre europæiske lande. Der er et fælleskøkken, og vi laver retter fra vores hjemlande. Det er første gang jeg smager paella med kylling. Det er spændende at smage, men desværre er den unge ”kok” slet ikke vant til at beregne mad til 15 mennesker, så vi bliver ikke mætte. Da det er vores madtur, laver Kenn og jeg en typisk dansk ret for den tid: frikadeller og kartoffelsalat, en kæmpe portion. Det bliver en stor succes.

September 1973 flytter jeg til Aarhus og får arbejde som uuddannet sygehjælper. Især er jeg glad for arbejdet på Gigtsanatoriet i Skåde hvor jeg får overladt et stort ansvar og lærer meget om gigtsygdomme.

Min første tilholdssted er Emiliehøj 2 i Højbjerg i et lejet værelse på 9 m^2 med entre og bad. Der er intet køkken, men en kogeplade på værelset. Vand må tappes fra badeværelset, og det er også i håndvasken på badet at jeg vasker op efter mine måltider. Derfor nyder jeg meget at få mulighed for at leje to sammenhængende værelser oppe under taget i en ejendom i Vestergade 48. Her bor jeg et lille års tid. Der er fælles køkken og bad på gangen for i alt 8 unge. Lejemålet ligger centralt i forhold til byens mange tilbud, og jeg kan nemt besøge Kenn der bor i Aarhus Nord. Min far er bekymret for brandfaren i bygningen og sætter et solidt tov fast som jeg kan fire mig ned ad i tilfælde af brand. (Et omsorgsfuldt minde.)

Der bliver et klubværelse ledigt i morbror Jens Ejners ejendom på Randersvej 7 hvor jeg har adresse i et halvt år, inden jeg begynder at studere. Grunden til mit boligskift er at huslejen hos Jens Ejner er lavere, og vi er kun to unge på gangen om at dele køkken og bad.

Kenn og jeg bliver forlovet, og i efteråret 1975 flytter vi sammen i en to-værelses lejlighed i Tåsingegade 18, et forældrekøb af mine forældre. Fordi vi er forlovet, accepterer de at vi bor sammen, og vi bor i lejligheden til en lav husleje. Mine forældre ser desuden købet som en god investering. Forlovelsesringen (en billig udgave i sølv og uden navne indgraveret) husker vi at bære når vi er på besøg hos mine forældre. Ellers går vi ikke op i den formalitet.

Mine anstrengelser for at kvalificere mig til at komme ind på ergoterapeutstudiet giver pote. Ud af 250 ansøgere udvælges 20, og jeg har efter 2 år samlet nok points sammen til at blive optaget. En ny og spændende epoke begynder 1. september 1975. Vi er et hold med kvindelige studerende og undervises af dedikerede lærere der virkelig brænder for at formidle det faglige, hvad enten det er ergoterapiteori, anatomi, fysiurgi, neurologi, psykiatri, arbejdsmiljø eller andet. Ergoterapifaget er inde i en stor udvikling fra at have været beskæftigelsesterapi indenfor psykiatrien og arbejdsterapi i fysiurgisk behandling til at der nu også ansættes ergoterapeuter på hjælpemiddelcentraler og i virksomheder. Det sidste for at tilgodese ansattes arbejdsmiljø, særligt med fokus på ergonomien. Fx er jeg med i et projekt hvor vi undersøger arbejdsmiljøet på passagerfærgen mellem Aarhus og Ka-

lundborg. Hele holdet er delt op i grupper og laver undersøgelser i skibets forskellige afdelinger, bl.a. ved at gennemføre interviews, men også gennem observationer at analysere de aktiviteter der foregår på skibet.

Udover viden om ergonomi tager jeg anden læring med mig fra uddannelsen, bl.a. evnen til at kommunikere i øjenhøjde, indsamle data, strukturere, analysere, forstå og derpå hjælpe med løsninger på problemstillinger hos mennesker med nedsat funktionsevne, enten fysisk eller mentalt. Desuden lærer jeg hvor vigtigt det er at de aktiviteter vi som mennesker gennemfører er motiverende og meningsfulde for at tingene lykkes.

Mens jeg læser til ergoterapeut, skifter Kenn studieretning og bliver lærerstuderende. Vi har hyppig kontakt med venner og familie. Marts 1977 deltager Kenn og jeg i min kusine Marie-Luises bryllup med sin Svend i Kastrup Kirke. Det er et bryllup med mange gæster og med en professionel fotograf til stede både i kirken og under middagen bagefter. Fotografen instruerer Kenn og mig i hvordan vi skal gå ned ad kirkegulvet ”For næste gang er det jo jeres tur”, siger han. ”Øhhh...”, kan jeg huske at jeg tænker for det står altså ikke lige for i min bevidsthed at skulle giftes. For mig er det stadig lidt uvirkeligt at min 10 mdr. ældre kusine allerede nu er brud. For at giftes er da kun noget de meget voksne gør, ikke sandt?

Kenn og jeg i Kastrup Kirke, marts 1977. I kirken har jeg en nyindkøbt kjole på i vinrød babyfløjl med stort trykmønster og med påsyet hætte bagpå. Skoene er i lak og med stor tyk hæl. Kenns blazer er med skråt indsatte knapper, og han bærer et smykke i jern frem for slips. For herrer er hyttesko og bukser i terylene moderne

Juni 1978 er jeg færdiguddannet som ergoterapeut efter tre års studier. Mit medlemsnummer er 1627, så få ergoterapeuter findes der i Danmark på det tidspunkt. Hvordan ergoterapi bruges er endnu ikke særlig kendt i offentligheden, så mange gange må jeg udstøde et dybt suk indvendigt, når jeg fx til fester igen og igen bliver spurgt: Hvad laver en ergoterapeut, og hvad er forskellen på en fysio- og en ergoterapeut? Det er dog også positivt at føle sig som pioner indenfor et nyt område.

De første år har jeg spændende jobs indenfor psykiatrien dels i Horsens og dels i Gjøvik, Norge. Jeg opholder mig i Norge i 11 måneder. Imens bor Kenn i vores fælles lejlighed i Tåsingegade.

I Norge er man langt fremme med psykiatrisk behandling og har bl.a. integreret nye metoder fra USA. I Gjøvik arbejder vi ud fra *Det Terapeutiske Samfund*s principper med vægt på gruppesamtaler, hvor fællesskabet bliver brugt som et aktivt redskab i behandlingen. Det er en udviklende periode for mig både fagligt, men også menneskeligt ved at komme til et andet land og lade mig integrere. Jeg sparer fridage sammen og rejser rundt i Norge på kryds og tværs sammen med en anden dansk pige, Laila, der er sygeplejerske på sygehuset. Jeg lærer at stå på ski og har hyggelige besøg af Kenn, mine forældre, barndomsveninden Gunhild og hendes søster Marianne.

Sjusjøen påsken 1979. Langrendsski i træ med rottefældebinding og med stave i bambus. Tøjet er traditionelt norsk med uldstrømper, knickers og anorak

I Norge går jeg til Gammeldans (folkedans) og jeg får også mange nye norske venner. Herved bliver jeg introduceret til norske skikke og måder at bo på både i by og på land. Det er en særlig stor oplevelse af overvære 17. maj optoget i Gjøvik hvor børn og voksne er i nationaldragt og går i optog. På byens sportsplads og senere i det lokale bygdemuseum er der underholdning med taler og folkedans på Friluftsscenen.

Når Kenn og jeg holder sommerferie, er det gerne i lånt campingvogn for Kenn kan lide at sole sig og bade. Charterrejser sydpå i grupper er vældig populært for mange, men jeg orker ikke varmen, og selskabsrejser interesserer hverken Kenn eller mig. På denne måde er campingvognen et godt kompromis. At det alligevel ikke lige er mig med så passiv en ferie, fremgår vist tydeligt af fotoet nedenfor. Jeg lærer at ryge af kedsomhed.

I campingvogn i Vejers juli 1979

Efter sommerferien er jeg igen i Norge i min faste stilling som ergoterapeut. Jeg kommer dog til at længes hjem, siger derfor op og flytter efteråret 1979 tilbage til Kenn i Tåsingegade efter vores snart etårige pause som samboende.

Vi føler begge der skal ske noget nyt, og ret hurtigt køber vi en andel i et kollektiv i Åbyhøj, Silkeborgvej 211, hvor vi bor sammen med tre andre unge fra slutningen af 1979. Mine forældre sælger lejligheden i Tåsingegade og godtager vores beslutning, selvom de også udtrykker en vis skepsis: Hvad nu hvis vi vil ud af sådan en andel igen? Vi har derfor en advokat til at hjælpe os med det formelle inden vi bliver andelshavere.

At bo i kollektiv er der mange unge der afprøver i halvfjerdserne. Det er en forpligtende måde at bo på med fælles økonomi til mad, tøjvask og vedligehold. Planerne aftales på det ugentlige husmøde: Hvem gør hvad og hvornår? Et kollektiv på Trøjborg er kun for mænd, og her sover man på fællessal og deler alt sit tøj. Er der en der har pigebesøg, kan han benytte et ”bollerum”. Så radikalt er det dog ikke i vores kollektiv. Vi bor i en stor patriciervilla fra århundredskiftet og indretter os pænt parvis på hver vores etage, mens en lillesøster til den ene kollektivist bor i et værelse i kælderen.

Andre unge eksperimenterer med at bo i bofællesskab hvor der ikke er ligeså mange forpligtelser, men hvor man er fælles om visse ting, fx brug af køkken og en ugentlig fælles maddag.

80’erne. Ægteskab, konsulent, bonusdatter, datter og søn

Kenn møder i 1980 en anden kvinde, og han og jeg enes om at vores forhold må slutte. For mig er det en stor skuffelse for jeg troede vi ville få en fremtid sammen med børn osv. Det er også hårdt at skulle fortælle vores forældre på begge sider om bruddet. I kollektivet får vi hvert vores værelse. Det føles mærkeligt at bo under samme tag, men er nødvendigt i en periode, indtil vi hver især kan finde noget andet at bo i.

Efterhånden erstattes det at være ked af det (min følelse) med en følelse af lettelse, for nu er jeg uden ansvar for Kenns velbefindende. Lejlighedsvis overmandes han af svære depressioner og må indlægges på Psykiatrisk Hospital i Risskov (første gang da jeg går i gymnasiet). I lang tid har jeg følt, at han trækker mig med ned rent mentalt. Nu kan jeg begynde på en frisk.

April 1981 flytter jeg igen til Randersvej 7 i Jens Ejners ejendom. Men denne gang er det i en ledig 2-værelses lejlighed i stueplan. Der er trafikstøj udenfor, men soveværelset ligger ind mod en rolig gård. Det er rart at få egen lejlighed efter at have boet flere måneder i kollektiv og dør om dør med min ekskæreste. Jeg nyder at indrette mig i lejligheden og at benytte byens tilbud med fx biografer og aftenundervisning. Hos min morbror og tante i Risskov er jeg altid hjerteligt velkommen. Og mere end én gang kommer Jens Ejner susende i sin Saab for at hjælpe mig med noget praktisk i lejligheden, også hvis jeg en sen aften har mistet min nøgle og ikke kan komme ind.

Jeg er nu ansat i Hjælpemiddeltjenesten under Aarhus Amtskommune. Min løn er bedre end i Norge, og jeg køber nye og holdbare designermøbler for mine første penge, der ikke skal gå i en fælleskasse i et parforhold eller i et kollektiv.

Laminio lænestol med fodskammel. Design: Yngve Ekström, produceret siden 1948 og kåret som Århundredets Skandinaviske Design. Betræk: Islandsk uld. Trepersoners sofa i massiv formspændt bøg med bund af bøgeflet og hynder med islandsk uld. Produceret på Søborg Møbelfabrik

Computere begynder så småt at blive brugt på arbejdspladserne rundt omkring. Som samfund er vi på vej i udviklingen fra det analoge til det digitale, men endnu i 80'erne bruges computere mest som avancerede skrivemaskiner med tekstbehandling og regneark på de offentlige arbejdspladser. På Hjælpemiddeltjenesten er vi i en overgangsfase. Der skal ringes op fra en ekstern terminal via fastnettet for at koble en dataforbindelse til en central computer, fx ved søgning i hjælpemiddeldatabasen. Det er besværligt og tager tid, så længe er det derfor hurtigere for mig at slå op i nyhedskataloger fra de enkelte hjælpemiddelfirmaer. Google ligger langt ude i det næste årti.

Jeg skriver rekvisitioner med gennemslag (=kopi via kalkerpapir) til håndværkere der bestilles til boligændringer, eller ringer til dem via et fastnetnummer omkring frokosttid. Hver dag er der aftaler, afprøvninger og desuden ansøgninger om hjælpemidler at skrive. Et meget varieret og ansvarsfuldt arbejde. Dagens post fra os ergo- og fysioterapeuter samles, vejes og frankeres af arbejdspladsens kontorassistent, der går med favnen fuld til nærmeste postkasse. Der er røde postkasser på mange gadehjørner, og røde uniformerede postbude bringer breve ud fra dag til dag.

Jeg er god til at finde rundt i bil i de kommuner jeg er konsulent for (Silkeborg, Gjern, Hammel, Galten og Ry). Der er bykort og landkort på papir at tage pejling efter. Jeg arrangerer som regel heldagsture med hjemmebesøg og finder midt på dagen et smukt sted at parkere kassevognen for at spise min madpakke. Jeg er tilknyttet bestemte kommunale sagsbehandlere indenfor hjælpemiddelområdet, og vi har et godt samarbejde i de 8 år jeg er ansat.

Terapeuterne på Hjælpemiddelinstituttet i København kan vi som fagpersoner ringe til for at få råd og vejledning i specifikke forhold. Bibliotekarerne i kommunen kan bruges af alle borgere til generel informationssøgning. Man kan stille dem et hvilket som helst spørgsmål, og de finder svar.

I dette årti rammer AIDS som en farlig sygdom ved ubeskyttet sex, så kondomet bliver vigtigt som prævention, eller have en fast og tro partner. Og der er jeg heldig, at jeg går til folkedans i Trøjborg Beboerforening, og i foråret 1981 - midt i en kvadrille i Les Lanciers - møder mit livs kæreste, mand, bedste ven og følgesvend, Jens.

Da mine kolleger fra Hjælpemiddeltjenesten juni 1981 spørger hvor jeg skal holde pinse, er svaret "På Trøjborg!" efterfulgt af et hemmelighedsfuldt smil. For det er i den bydel Jens bor i en 2 ½ værelses lejlighed, Willemoesgade nr. 64. Denne pinse cykler vi ture i skoven og lærer hinanden at kende som helt nyforelskede. Da jeg tirsdagen efter pinsen skal på besøg hos min kollega, Else, der er leder af Hjælpemiddeltjenestens afdeling i Randers, må jeg låne en lun kørestolspose fra hendes hjælpemiddeludstilling til vores 2-mands møde fordi jeg er så forfrossen af mangel på søvn. Dette bliver en af historierne på arbejdspladsen, for der er et dejligt uhøjtideligt miljø på stedet.

En anden historie skal med her: Da jeg låner en kollegas regnsæt til en 14 dages vandreferie på Island sammen med Jens, tester jeg sættets evne til at modstå vand ved at tage det på i brusebad. Regnsættet består prøven og pakkes herefter ned i rygsækken. (40 år efter huskes denne historie stadig af mine kolleger med et grin og en hovedrysten over min grundighed.)

Jens besøger mig på Randersvej 28. juni 1981. Vi er glade for at se hinanden efter at han i nogle dage har været i København hos sine forældre. Gensynet fejres med jordbærlagkage. Hårmoden er permanentede krøller for pigers vedkommende. Mænd har ofte skæg eller overskæg

På et senere tidspunkt indkaldes der til firma-sport med partner, og her vinder Jens hele kollega-gruppens hjerter da han møder op alene (jeg er forhindret pga. et møde i Galebevægelsen). Hele gruppen synes det er flot og modigt gjort at Jens møder alene op til den arrangerede badmintonkon-kurrence med efterfølgende middag.

For kollegerne arrangerer Jens og jeg om vinteren biograftur med middag hjemme hos Jens og her-ved skabes nye venskaber, bl.a. med Eva og Erik.

Jens og jeg har mange fælles interesser indenfor litteratur, film, vandre- og cykelture. Her er et eksempel på hvordan vi ankommer til Mols året efter:

Jens og jeg ved Jens Ejners sommerhus, pinsen 1982. Selvom min cykel er en "havelåge" af typen Raleigh, kører den godt. Læg mærke til logoet på min T-shirt der er købt via medlemskab af Dansk Cyklistforbund

På min første fødselsdag med Jens lister han stille ud af døren på Randersvej for at gå til bageren på Stjernepladsen. Da han kommer hjem vækker han mig med flag, sang og et blomsterpyntet bord.

Jens overrasker mig 25. maj 1982 med dette morgenbord inden jeg skal på arbejde: Blomster omkring min tallerken, levende lilla lys og nybagte kryddere. Bemærk også den lilla dug i snorebatik som er kreeret af Birgits mor, Erna. Jeg har selv arbejdstøjet på, en behagelig hjemmestrikket trøje med populære striber og vide ærmer

Jens og jeg pendler i mange måneder mellem hinandens bopæle, sådan at jeg stille og roligt lærer Jens' dejlige datter, Anne Mette, at kende. Anne Mette er hos Jens hver anden weekend. I starten er de alene og blot på besøg hos mig, fx for at spise de hvinende søde "Lyskager". Men senere er vi sammen alle tre.

Anne Mette, snart 3 år, inviterer mig til at overnatte hos Jens og hende på Trøjborg

Jeg ser at Jens er en formidabel far så at skabe familie med ham bliver en naturlig tanke hos mig. Jens mister sin mor i 1983, og desværre når hun ikke at få at vide at vi venter barn (Freja), men jeg har mødt Jens' forældre, Rikke og Nikke, og vi taler godt sammen. For at fejre at vi venter barn, tager Jens og jeg på en dyr og fin restaurant, De Fire Årstider, i Åbyhøj. Under middagen frier Jens til mig, jeg svarer "Ja!"

16. april 1983 bliver vi gift på Aarhus Rådhus. Ringene er i hvidguld med hinandens indgraverede navne.

Bryllupskjolen er fra Klok Design med bærestykke med applikationer og med plads til Freja i maven

Efter brylluppet sælger Jens sin lejlighed og får adresse på Randersvej 7 hos mig. Vi plejer at fortælle andre, at vi i den grad er forsigtige og derfor først flytter sammen 2 måneder efter vi er gift.

Pga. graviditeten holder jeg straks op med at ryge. Det er ikke svært for mig at slippe de 2 – 3 cigaretter efter middagsmaden om aftenen. Mit ufødte barn skal have en god og sund start i mors liv.

Snart gør vi klar til Frejas ankomst, og jeg nyder at det er blevet muligt at gå på barselsorlov 4 uger før fødslen. Så kan jeg lave redebyggeri, bl.a. gennemgå lånt babytøj fra kolleger på Hjælpemiddeltjenesten.

De kommende forældre gør puslebordet klar og monterer stof på babykurven, oktober 1983. Som gravid har jeg lånt vide bukser og busseronner af en kollega. Det er dog også blevet populært at fremhæve den gravide mave i store smækbusker i fløjl fra Sophie i Badstuegade

Freja fødes 19. oktober 1983, og vi er SÅ lykkelige. For mig er det aldeles frydefuldt og vidunderligt at blive mor. Min egen mor er nervøs på mine vegne, men jeg er helt rolig fordi Jens har jo prøvet det hele før. Det er en fantastisk begivenhed at gå fra to personer i hverdagen til at blive en familie. Vi oplever at verden omkring os bliver mindre på den måde at vores liv centreres om det hjemlige. Til gengæld føler vi, at vores verden bliver meget **rigere,** for det er hvad et lille barn bidrager med. Det er et stort og spændende rolleskift at blive forældre.

Da Freja er knap 5 måneder gammel, flytter vi til Tulshøjvej 68 i Holme. Det er i marts 1984, og vores lille familie nyder at have plads i boligen bl.a. til en stor legemadras i hjørnet som stuens vigtigste møbel. Herfra gives der daglige knuseture, og den er også god når der skal læses historier eller ses børne-tv. Det er også rart for os at flytte fra lejlighed til hus hvor barnevognen kan stå ude under halvtaget på terrassen, og hvor den ikke skal op og ned ad kældertrapper.

Familien udvides med en søn, Daniel, der kommer til verden 8. september 1986. Han er en stor og dejlig basse på godt 4 kg ved fødslen.

Jens arbejder på fuldtid som er på 39 timer om ugen frem til Daniels fødsel. Som noget nyt (fra 1985) har fædre ret til to ugers orlov, men det er alligevel så nyt at da Jens fortæller sin chef, at han skal have fri 14 dage når hans hustru føder, siger han: ”Og hvor skal du så arbejde bagefter?” Man kan dog ikke blive fyret, da det er en rettighed af have fædreorlov. Og det er da også sagt som en frisk bemærkning fra chefens side.

Jeg føler mig privilegeret at jeg ved denne fødsel har ret til 24 ugers barsel på dagpenge, i stedet for de 12 uger efter Frejas fødsel. Det er en skøn oplevelse af få endnu en baby i hjemmet, og igen kommer legemadrassen til sin ret. Når der læses historier her for pigerne, er Daniel ”med” og ligger og kigger, smiler, mens arme og ben går ivrigt.

Vi får hjælp af en anlægsgartner og indretter haven med en stor sandkasse, med bede der kræver minimum af pasning og med fliser omkring, sådan at de trehjulede køretøjer i familien kan bruges rundt i den lukkede have. Derudover kan børnene bruge de gode og frie omgivelser der er knyttet til de 61 rækkehuse omkring os.

Jeg er nu på deltid, 30 timer, og har tid til byture, hvor opgaven hovedsageligt er at købe tøj og sko til børnene. Freja og Daniel har begge problemer med deres fodstilling (af typen metatarsus varus) og skal bruge specielle ortopædiske sko hvortil der heldigvis er et kommunalt tilskud. Joggingtøj i festlige farver er moderne børnetøj og er også hjemmedress for os voksne. Det er praktisk at have på når vi leger med børnene. Selvom jeg har lært om støvmider, beholder vi et fibertæppe i køkkenet og desuden et heldækkende gulvtæppe i stuen. Det er behageligt at sidde på under leg på gulvet.

I weekends produceres der mad i store portioner, sådan at fryseren bliver fyldt op, og der kun skal købes mælk og brød i hverdagen. Madmæssigt bevæger vi os igennem de populære kogebøger *Karolines Køkken*. Samtidig kommer inspirationen fra tyrkiske og græske indvandrere med en ny madkultur. Vi smager tapenade af sorte oliven på en restaurant, og denne nye spise smager himmelsk. Feta indgår i salater på nye måder. Blot som eksempler.

At spise på restaurant afprøver vi cirka en gang om året ved at spise ude sammen med børnene, mens de er små. Ikke nødvendigvis dyre steder, men vi vil gerne lære dem at spise ude, dvs. ingen joggingtøj, bordskik, vente og være stille. (I vores egen barndom var det utænkeligt at bruge penge på at gå ud at spise.)

Kontakten med venner og familie udenfor Aarhus vedligeholdes gennem fysiske breve og opringninger. Det er billigere at ringe om aftenen efter kl. 20, så det benytter vi os af. Fastnettelefonen er den nyeste model fra Jydsk Telefon og står et centralt sted i stuen i vindueskarmen ud til havesiden og ved en behagelig lænestol.

Telefonen 76 E fra Jydsk Telefon var den første fuldt elektroniske fastnettelefon.

Den er designet af Jacob Jensen, der også er designer for Bang & Olufsens produkter

Anne Mette er hos os hver anden weekend. Hun har masser af ideer til leg og inddrager sine søskende på en positiv måde. Det bemærkes stolt af Jens' bror Peter (under en fælles ferie på Samsø) hvor glad og aktiv en pige Anne Mette er. Det er vi enige i, og vi værdsætter det højt.

Anne Mette og Freja kan også lide at tegne, og der laves finurlige tegninger fx som personlige bordkort. Jens skildres med et rundt ansigt, briller, og vigende hårgrænse, men med en tot hår midt på panden. Jeg tegnes med store uklædelige hjemmesko og en kagerulle hævet over hovedet og med ordene: ”Gør rent!”

I forbindelse med Daniels fødsel får vi privat rengøringshjælp 2 timer om ugen. Jens har en del udlandsrejser grundet sit arbejde, så det er en stor hjælp at en anden gør huset rent. Alle i hjemmet er med til at rydde op dagen forinden. Det giver et godt overblik. Senere overtager vi selv rengøringen og deler huset op i zoner hvor både børn og voksne har ansvaret for hver deres del.

Om sommeren er der 3 ugers ferie hvor vi fx mødes i sommerhus i Tversted med Peter og hans kone Marianne og deres børn Christine og Nicolai.

Anne Mette, Daniel og Freja i en klit ved Tversted, sommeren 1987. Vi synes ikke babyer skal have mos på glas. Det er ikke nemt at lave babymos af banan ude i den fri natur med fygende sand

I **bilag 1** er alle vores familieferier beskrevet. Bilaget dækker årene 1983 – 2007 som er sidste familietur. Herefter er der ferieture og højskoleophold med børnebørn, beskrevet i **bilag 2-3.**

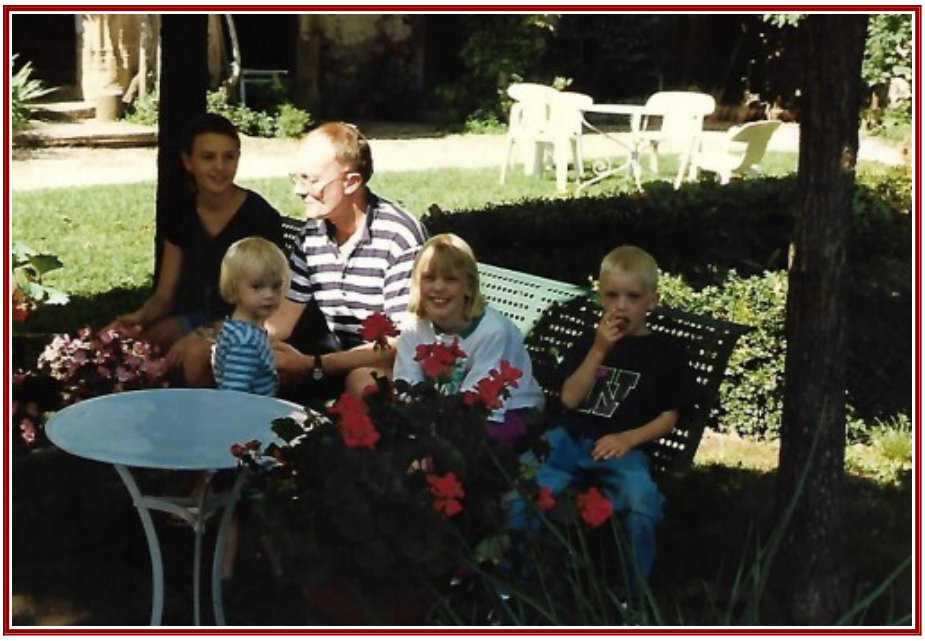
Vinterferien nyder vi på ski i Norge og Sverige med vennerne Ann-Marit, Kristian, Ellen, Johan, Susanne og Thorkild og børnene i de respektive familier. Se **bilag 4** hvor perioden med skifolkene er beskrevet og desuden vores egne skiferier med børn og børnebørn frem til 2024.

Verden er på det tidspunkt delt i to, øst og vest. At rejse ind bag jerntæppet ligger ikke lige for. Murens fald november 1989 er en stor begivenhed og sender optimisme ud i hele Europa.

90’erne. Tredje datter, plejedatter, videreuddannelse, leder, dødsfald

Allerede under en ferie i Belgien hvor Daniel er bare 10 måneder gammel, foreslår jeg Jens at vi skal have et barn mere. Vi har en lidt hektisk børneferie, så det er ikke det rigtige tidspunkt at spørge. Ideen er heldigvis plantet og i efteråret 1990, hvor det stråler udenfor med gyldent løv, får vi endnu en skøn datter, Liann. Hun bliver født 3 dage før Frejas 7-års fødselsdag, og vi lover Freja at hun altid skal kunne holde sin fødselsdag for sig selv. I praksis bliver det dog sådan, at vi slår de to pigers fødselsdage sammen til én fest når det gælder fejring med familien. Undskyld, Freja! Dog får pigerne hver deres fest med kammeraterne.

Med en nu større børneflok skal hverdagen arrangeres praktisk. Jens køber fx ind hver lørdag for en hel uge og med børnene hængende på indkøbsvognen i det nyåbnede Føtex. Indkøbssedlen har vi struktureret og skrevet op efter den fysiske grundplan i Føtex, og børnene hjælper med at hente varer til vognen, inklusiv lørdagsslik.

Anne Mette, Liann, Jens, Freja og Daniel, i haven ved vores feriebolig i Albi

Sommeren 1993 holder vi ferie i Albi i Frankrig. Da vi netop er kommet hjem fra denne ferie får vi det triste budskab at Jens’ bror Peter er død. Det skyldes en færdselsulykke som min kærlige svoger udsættes for, kun 44 år gammel. Vi er er dyb sorg for vi har samtidigt mistet en god ven. Dagen før har vi i Albi modtaget et feriekort fra Peter hvor han så glad fortæller om sin ferie på Samsø med familien. Det er ikke til at fatte at hans liv er slut.

Min arbejdsplads ligger nu i Aarhus Vest hvor jeg fungerer som en af Aarhus Kommunes første distriktsergoterapeuter med udgangspunkt fra Plejehjemmet Toftegårdens Hjemmepleje. Opgaven er at lave forebyggende arbejde i lokalområdet sammen med en projekthjemmesygeplejerske. Det indbefatter fx samarbejde med formændene i boligforeningerne i Rydevænget og Trillegården, og desuden samarbejde med områdets to præster for at opspore enlige med behov for hjælp og med det formål at danne selvhjælpsgrupper. Det er et berigende arbejde og meget selvstændigt.

Til et møde med præsterne fortæller jeg om hvordan man kan opspore og gøre en tidlig indsats for demente, inden sygdommen bryder rigtigt frem. Mit ansigt er alvorligt da den ene siger, at han kender til emnet personligt. Jeg spørger indfølende ind til ham som pårørende. Hertil svarer han, at han ikke er pårørende, men at han er kollega. Så kommer der et grin fra begge præster for de er jo hinandens kolleger. Jeg lærer her at præster også kan være morsomme og have en speciel jargon. Vi får et godt samarbejde hvor de fx begge deltager i fællesspisninger med svage borgere i området.

Selvhjælpsgrupperne kommer i gang, og efterhånden involveres jeg også i opgaver vedr. ergonomi og hjælpemidler.

Efter tre år får jeg bevilget selvbetalt orlov for at videreuddanne mig i 10 måneder. Her møder jeg fysio- og ergoterapeuter fra hele landet, og forløbet er utroligt givende på alle områder. Jens bakker op om at jeg herhjemme får læsetid om aftenen og i weekender. Han tager fx børnene med i skoven, på udflugter til byens legepladser og tager på venne- og familiebesøg. Undervejs stiller han altid sjove spørgsmål og gåder for at udfordre de små. Liann er kun 3 år gammel, så derfor er Jens' kærlige måde at støtte mig på bare SÅ betydningsfuld. Og op til min eksamen får jeg god it-støtte med opsætning af regneark, grafer og statistik til en brugerundersøgelse om medindflydelse som er mit eksamensprojekt.

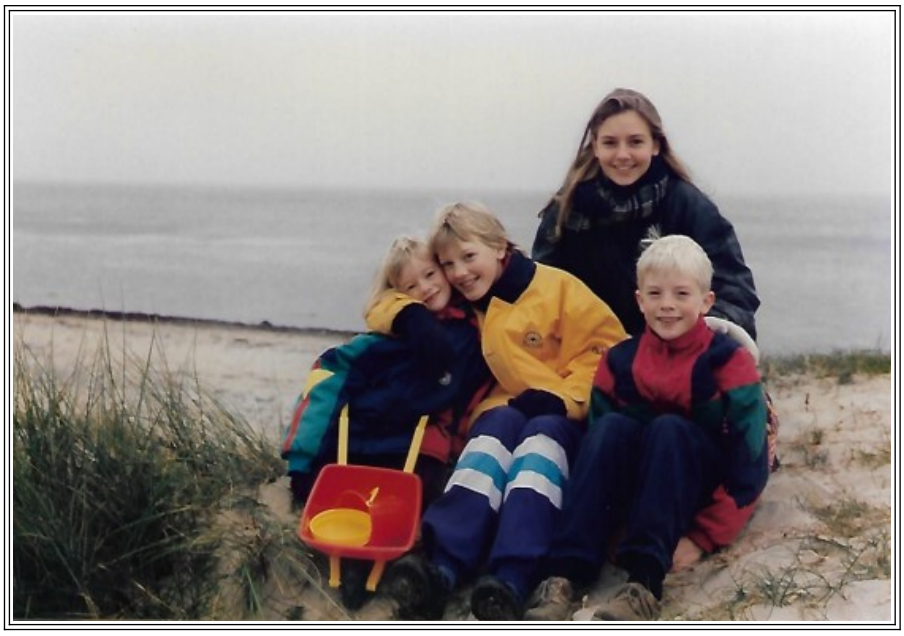
På Toftegården bliver jeg gode venner med min nærmeste kollega, der imidlertid bliver syg af kræft. Vi har hendes datter i aflastning i to år hver anden weekend, fordi sygdommen udvikler sig alvorligt. Vi godkendes også af kommunen som plejefamilie, men vi kan ulykkeligvis ikke få en hverdag til at fungere, og efter en tid må vi erkende at vi ikke magter opgaven som plejeforældre. Min kollega, der nu er på Hospice, har forståelse for situationen, og datteren får en ny plejefamilie hvor hun er eneste barn, og hvor plejeforældrene har en pædagogisk baggrund. Et andet vennepar til min kollega bliver datterens adoptivforældre, og disse to voksne er en tryg base for datteren da moderen dør.

Efter endt videreuddannelse har jeg lyst til at prøve mig selv af på en ny arbejdsplads og i en ny rolle. Lokalcenter Holme (i dag Folkehuset Holme) er nybygget, og jeg bliver en del af ledelsesteamet på 5 medlemmer. Det er spændende at være med til at åbne et nyt sted, og med støtte fra dygtige medarbejdere indfører vi fx selvstyrende brugergrupper. Afdelingen jeg er leder for består af beskæftigelsesvejledere, ergoterapeuter og fysioterapeuter, i alt 8 medarbejdere.

I starten af 90'erne kommunikerer jeg stadig pr. tlf. eller over en fax med samarbejdspartnere, også i udlandet. Men allerede efter et par år bliver computeren efterhånden et dagligt redskab for mig fx til at bevilge og organisere handicapkørsel for områdets brugere. EDB (elektronisk databehandling) er i 80'erne og i 90'erne fællesbetegnelsen for de nye computere. Jens Ejner fortæller med et grin at EDB står for "Er Det Bedre?". Men jo, det er bedre, og første gang jeg er på internettet er i 1994 i forbindelse med et it-kursus på Lokalcenter Holme. Internettet bliver en revolution på arbejdsplad-

serne. Der indføres elektroniske *borgerjournaler* i Aarhus Kommune hvilket er en stor hjælp i dagligdagen. Indenfor sygehusvæsenet er der journalproblemer fordi der vælges forskellige it-løsninger på landsplan, og fordi disse it-systemer ikke er kompatible.

Jeg har en fuldtidsstilling (nu 37 timer), men til gengæld ingen transport, da lokalcentret ligger i 5 minutters gåafstand fra vores hus. De lange ferier nydes ekstra nu hvor begge voksne på Tulshøjvej arbejder 37 timer om ugen. Fx benytter vi os af mit medlemskab i *Aarhus Kommunes Feriefond* hvor der er mange tilbud om at leje sommerhuse i Danmark, bl.a. i Skallerup.

Liann, Freja, Anne Mette og Daniel, Vesterhavet ved Skallerup efteråret 1995

Desuden tager vi på forlængede weekendture på cykel i Østjylland. **Se bilag 5** som er familiens cykelture der dækker årene 1995 – 2004.

Jeg deltager i Kenns begravelse i Søvind, da han dør som 46-årig i 1996. Det er formative år vi har gået igennem sammen, og hans familie har haft stor betydning for mig. Jeg ringes op af søsteren der spørger om jeg vil have nogle af de portrætter han har fremkaldt af mig? Selvom det er rørende at vide at han har haft store ungdomsfotos hængende af mig i sin stue, er det dog for mærkeligt at skulle modtage nogle af dem. Jeg takker nej, for disse billeder hører en helt anden tid til.

Kenns mor, Verna, lever endnu, og Jens og jeg har i alle årene haft kontakt med hende og besøgt hende dels i Bækhuset i Søvind og senere i lejlighed i Horsens. For børnene er det et hit at komme på besøg fordi Verna altid har en stor kasse blandet slik og masser af Anders And blade de hygger sig med, mens vi voksne snakker. Det er besøg vi af og til foretager på vej til og fra Juelsminde hvor vi hyppigt besøger mine forældre i deres pensionistbolig i Strandhuse.

Det er i 1999 at vi mister både min omsorgsfulde far og min kærlige svigerfar. De dør med få dages mellemrum.

00’erne. Ansvar, ingen flyveture, barnebarn, tab af bror, minus kørekort

Sommeren 2000 tager vi med alle fire børn på sommerferie i Berlin. Vi er nysgerrige efter at se byen efter murens fald, omend med lidt forsinkelse.

På restaurant i toppen af TV-tårnet på Alexanderplatz, 3. juli 2000, Mitte Berlin, dvs. i det tidligere Østberlin

Med til oplevelsen at spise i den roterende restaurant med familien hører også at der er en pianist som underholder restaurantens gæster med dårlige slagere. Uheldigvis stopper hvert nummer når vores bord netop er ud for denne musiker, og jeg føler jeg bliver nødt til at klappe anerkendende. Det synes alle fire børn er SÅ pinligt.

Efteråret 2000 får jeg en lederstilling med større ansvar på Høskoven som er et specialiseret sted for senhjerneskadede. I min afdeling er der 10 borgere der bor i egen lejlighed og gennemgår et 10-måneders genoptræningsforløb. Faggrupperne nævnt i alfabetisk orden er: Ergoterapeuter, fysioterapeuter, psykologer, pædagoger og social- og sundhedshjælpere, alle med efteruddannelse indenfor senhjerneskadeområdet. Inkl. vikarer er der 32 medarbejdere jeg har ansvaret for i denne døgnbemandede afdeling.

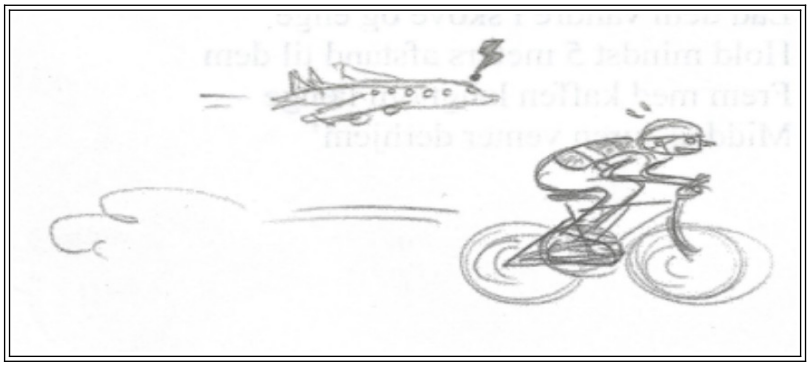
Det er et givende arbejde for mig i en lang årrække, indtil vi i flere år genhuses i Risskov på en forladt psykiatrisk afdeling, mens Høskoven ombygges. Men det føles som et kæmpestort ansvar at have uden mine andre lederkolleger fra Høskoven, og til sidst bliver det for stor en mundfuld for mig. Jeg får forhøjet blodtryk, har svært ved at sove og må sygemelde mig en måned. Jeg er egentlig indstillet på at sige op, men min chef vil gerne beholde mig og opretter en koordinatorstilling til mig. Det er et arbejde der passer perfekt til mig i min nuværende situation: At få arbejdsplaner til at gå op i en højere enhed, have kontakt til vikarer, skrive indkaldelser til møder mv.

Liann er den yngste tilbage i hjemmet, og vi rejser med hende på skønne storbyferier til Stockholm og Bruxelles i 2004, London i 2005 og Paris i 2007. På den sidste tur til Paris er Freja med os i nattoget, der stadig kører fra Hamborg i 00'erne. Herligt, at Freja er med, for vi har ikke holdt ferie sammen med hende siden 2003 hvor vi er i Prag.

På turen til Prag medbringer Daniel med sit lange hår en særlig hilsen fra efterskolen: Lus! Det kræver stor opfindsomhed for Jens, ud fra en tysk-tjekkisk ordbog på tjekkisk at forklare på apoteket, at han har brug for et middel mod "dyr i hår".

Freja er 2005-2006 i udlandet i 7 måneder og arbejder noget af tiden som frivillig med Mellemamerikakomiteen. Hun starter derefter at læse i Aalborg og flytter senere studieplads til DTU i Lyngby. Andreas er rejst fra Argentina for at være hos Freja. Daniel arbejder som postbud efter studentereksamen og er senere på rundrejse i Norden med telt. Herefter begynder han uddannelsen til tømrer. Anne Mette uddannes som fysioterapeut, bliver gift med sin Henrik og får vores første barnebarn, Nicolai i 2008. En spændende ny verden åbner sig for mig: At blive Bedstemor! I dette årti går Liann i skole, efterskole og gymnasium. Alle fire børn klarer sig godt.

Vores ferieform foregår med cykel, bil, tog, bus eller færge. Siden 2005 flyver jeg ikke længere pga. flyenes CO_2 forurening. Det er mit beskedne bidrag til en verden hvor jeg bekymrer mig for hvilken klode jeg efterlader til mine børnebørn. En enkelt undtagelse gør jeg dog senere da en veninde, Evelina, gerne vil vise sit barndomshjem i Sofia.

Freja har på humoristisk vis illustreret min aktive ferieform på cykel og boykot af fly

Min positive bror, Jens Christian, dør af kræft i 2007. Det er et hårdt slag for familien og en forfærdelig besked at meddele min gamle mor på 89 år. Med Jens Christian forsvinder også hans og mine samtaler om vores fælles barndom og om vores far. Det føles umådeligt trist for mig. Men allersværest må det være for den efterladte kernefamilie. Vi prøver at være der ekstra for min svigerinde Lena og de to små børn Mia og Sune, der er henholdsvis 7 og 1 år, da faderen dør. Vi følger Mia til gymnastik og dans, og vi passer Sune en gang om ugen.

Ved en bestemt lejlighed kører Jens og jeg alene med Sune til og fra Juelsminde for at besøge Esther. På vejen hjem opstår der en kedelig situation på landevejen ved Hovedgård, hvor en bil i høj fart bagfra dukker op ud af det blå. Det er i sidste øjeblik jeg får rettet bilen ind så en sidekollision undgås. Jeg bliver vældig forskrækket og tænker "hvad nu hvis…..?". Efter denne episode føler jeg at bilkørsel er for stort et ansvar, og jeg bruger ikke længere mit kørekort.

10’erne. Fyring, tilbage til faget, seks børnebørn, farvel mor, seniorliv

På min arbejdsplads Høskoven er der besparelser, vagtplanlægningen centraliseres, og min stilling nedlægges september 2010. Stort chok.

Sorg og glæde følges ad, siger man. At barnebarnet Casper kommer til verden på den samme dag er netop et eksempel på det. Vi er lykkelige, ligesom den øvrige lille familie i Skødstrup.

Men efter fyringen hvad så? Gennem to diplomuddannelser (i kommunikation og ergoterapiteori) får jeg mod på at søge tilbage til ergoterapifaget. Blandt 32 ansøgere vælges jeg til en stilling som vikar for behandlende ergoterapeut i en specialbørnehave i Odsherred Kommune. Jens bakker op, og vi etablerer os i et hyggeligt lejemål på landet mellem Nyrup og Højby, Nyrupvej 13, med udsigt til en pragtfuld natur omkring os. Jeg er glad for arbejdet og for mine kolleger.

Fredensgården, sommeren 2011. Vi bor i et renoveret stuehus med tre lejemål og har søde naboer

Jens, der i 2009 beder om at blive fyret fra TDC pga. besparelser og en god fratrædelsesordning, læser nu en bachelor i historie på Aarhus Universitet, men holder en pause for at følge med mig til Sjælland i et år. Han får et interessant arbejde på museet i Nykøbing Sjælland. Imens passer Liann godt på huset på Tulshøjvej, og som noget af det første holder hun en stor ”forældre-flytter-hjemme-fra-fest”.

På Sjælland nyder vi i fritiden at lære en ny landsdel at kende. Odsherred er et meget smukt og kuperet istidslandskab, desuden med flotte kyststrækninger. Vi er tættere på København som besøges flittigt, og især går turen til Valby fordi barnebarnet Carla kommer til verden i 2012.

Efter den spændende tid i Odsherred vender Jens tilbage til historiestudiet, mens jeg arbejder i en fast stilling som børneergoterapeut i Randers og senere skifter arbejde til et dagcenter ved Lokalcenter Havkær i Tilst. Jeg cykler frem og tilbage til Tilst på min cykel med ”rugbrødsmotor”. Som kontaktperson for pårørende til demente cykler jeg på hjemmebesøg i området, så ofte er en arbejdsdag, inkl. transporten frem og tilbage, på i alt 30 km. Jeg får ekstra gode cykelben.

At flytte fra Odsherred tilbage til Holme er en stor omvæltning for mig, ja det virker decideret deprimerende. Jeg føler huset og omgivelser er tætte, mørke og triste, og synes huset er ubekvemt stort at holde. En stor kontrast til *Fredensgården*, hvor vi klarede os med 3 værelser, og hvor der var udsyn, lys, luft og marker til alle sider. Der opstår en dårlig stemning i vores ægteskab, for jeg vil gerne at vi finder en anden og mindre bolig, mens Jens ikke har lyst til at flytte. Loyalt går han dog med mig ud for at se på andre boliger, men i Holme-Højbjerg finder vi ingen gode alternativer.

Huset i Holme er bygget i 1972, og flere ting trænger til udskiftning. Derfor bliver løsningen at vi sætter gang i en renovering. Vi får nye og større vinduer, og vi får et ekstra badeværelse etableret i stueplan. Alle rummene friskes op med maling, og huset fremstår herefter lyst og venligt, dog stadig med sit charmerende 70'er præg. Også haven får en kærlig omgang idet træer og buske skæres ned. Min glæde vender tilbage, og vores sædvanlige følelser for hinanden som ægtepar kommer heldigvis også igen.

Da muligheden kommer for at gå på efterløn som 60½ årig, gør jeg det. Mit arbejdsliv slutter 15. december 2014 hvor jeg inviterer mine Havkær-kolleger hjem til afskedsmiddag på Tulshøjvej. Nu begynder et skønt seniorliv sammen med Jens. Vi har en vidunderlig hverdag sammen og god kontakt til børn, svigerbørn og børnebørn. Amanda og Villads knyttes til familien, og flokken af børnebørn udvides i dette årti med Solvej (2013), Ines (2016), Finn og Hilde (begge 2019). Vi føler os meget privilegerede over at kunne følge alle børnene i deres udvikling.

Det er også spændende at være med på sidelinjen i de unges liv med arbejde, interesser og venner. Selv har vi også en stor vennekreds, vi nu som pensionister har meget bedre tid til at holde kontakt med. Det er en stor glæde. Desuden dyrker vi motion ved at gøre gymnastik og gennem friske cykelture om morgenen med vennerne Tove og Mogens. Jeg er desuden medlem af en vandregruppe hvor vi en gang om ugen finder nye ruter ved skov og strand. Jeg nyder at se årstidernes skiften og de gode samtaler undervejs, suppleret med medbragt picnic undervejs. Både Jens og jeg læser meget, er med i læsekredse, mødes med tidligere kolleger, og vi følger med i byens kulturelle tilbud. Vi nyder begge friheden over at "hver dag er vores egen" og keder os aldrig.

Vi er ofte på farten over længere tid med rejser i Danmark, Tyskland, Sverige og Norge hvor vi udforsker nye steder. Når vi tæller op har vi 60 - 75 overnatninger udenfor hjemmet årligt. På et "pralekort" over Danmark har Jens indtegnet de ruter vi har cyklet rundt i landet. Jeg tager fotos fra alle turene, arkiverer og benævner billederne som vi nyder at gennemse som afslutning på hvert år. Vi har også et kort over Sverige og Norge hvor Jens tegner alle de strækninger ind vi har kørt sammen. Det bliver til mange kilometer med tog og bus. Vi nyder den stille og langsomme måde at rejse på.

En anden begivenhed i 2017 er Aarhus som Europæisk Kulturhovedstad. I forbindelse med åbningen 21. januar er der et arrangement der lige passer for vores morgencykelgruppe: "Dawn Ride". Arrangementet går ud på at møde op i en hal i Filmbyen kl. 7.30 og pimpe sin cykel på en festlig måde. For at lægge vægt på det europæiske har jeg medbragt forskellige nationale flag foruden et elghoved at sætte på styret. Min røde gamle racer-cykel fra 80'erne får hermed nyt liv og bliver bemærket af en journalist fra Århus Stiftstidende der skriver en artikel om mig, min cykel og begivenheden. Se **bilag 6**. Min cykel kåres som dagens flottest dekorerede cykel.

Det er i dette årti jeg mister min søde og omsorgsfulde mor. Vi har en smuk mindehøjtidelighed på Vejlefjord, men det er vemodigt for os begge ikke at have hverken søskende eller forældre tilbage.

20’erne. Familieture, jubilæer, Trioen, Ventilgruppen, nye børnebørn, en sporty mand

Jeg elsker at arrangere begivenheder. Og flere år i træk arrangerer jeg familieture hvor vores børn, børnebørn, svigerbørn, min tante, niece, nevø, svigerinde og kæreste inviteres. En del gange er vi på Gjerrild Vandrerhjem og udforsker skoven, får rundvisning på Sostrup Slot, besøger Stenvad Mose-brug og gravhøjen i nærheden, foruden strande og klinter ved Gjerrild. Horsens Vandrerhjem indgår også på listen af steder, hvor vi mødes, herunder besøg på Industrimuseet og Fængselsmuseet.

Freja, Andreas og døtrene bor i en årrække i kollektivgodset Svanholm ved Skibby på Sjælland. For at være i nærheden inviterer vi familiegruppen til et ophold på Nyvangsgården ved Kyndby, og vi ser nye steder, bl.a. Willumsens Museum i Frederikssund og Kongeegen ved Jægerspris.

Disse ophold foregår i det forrige årti, men beskrives her under 20’erne fordi den seneste fællestur er et ophold på Ebeltoft Vandrerhjem i 2020 med besøg i Mols Bjerge hvor dette dejlige foto af ung-dommen er taget:

Mols Bjerges Forsøgscenter, 16. august 2020, Fra venstre Mia, Sune, Nicolai, Casper, Carla, Solvej, Ines, Finn og Hilde. Vi er glade for at kunne mødes efter samfundets nedlukning i årets første måneder pga. corona. Det er Amanda der har taget det fine foto med de to unge og børnene stående efter alder. På det tidspunkt er Finn overalt, så kusine Ines må holde fast i ham de sekunder det varer at tage billedet

I 2023 er der gået 50 år siden jeg blev student. Birgit, Ulla B og jeg er fra samme gymnasieklasse og mødes i Aarhus for at arrangere en fejring. På Jørgensens Hotel i Horsens fejres jubilæet i juni 2023, efter at klassen har deltaget i årets translokation på Horsens Gymnasium og HF. Det er et herligt gensyn, og timerne flyver afsted. Som medarrangør holder jeg en lille munter tale om de 50 år der er gået. Det er i form af forskellige temaer (lærerne, valg om medlemskab til EU, hippietiden, student, uddannelse, EM-guld i fodbold, job, børn, karriere, børn, seniorliv, frivilligt arbejde mv.), og jeg har en kuffert med fyldt med rekvisitter til at beskrive de 5 årtier. Der grines meget, og to andre klassekammerater tilbyder at arrangere at vi skal mødes igen om 3 år.

Mit indlæg til studenterjubilæum i Horsens, juni 2023, her om emnet babyer. Birgit til venstre i fotoet

Siden gymnasietiden har jeg kontakt med Birgit, også selvom hun og Helmuth har boet i andre byer. Der støder alvorlig sygdom til, og vi mister Helmuth i slutningen af 2022. Det er et stort tab. Birgit er åben overfor at være sammen med både Jens og mig. Vi har meget til fælles, tager fx på udflugter sammen for at se kunst, og vi er desuden begyndt at tage på en årlig storbyferie. En sommer besøger vi Oslo, og en anden sommer udforsker vi Stockholm. Vi kalder os *Trioen* og har gode planer for fremtiden.

Endnu et jubilæum hvor jeg er medarrangør, fejres i oktober 2024, nemlig 40 år i *Mødregruppen.* Det foregår i form af en en kulturel endagstur til Randers. Gruppen, der består af Evelina, Annette og mig, mødes regelmæssigt ca. hver 3. måned. Først er vi mødre til småfolk, og nu er vi alle tre bedstemødre.

Herhjemme er jeg forkælet, for Jens laver mad til mig hver dag, og gerne vegetarretter, samt retter af fisk eller kylling. Vi omlægger lidt efter lidt vores kost til en mere klimavenlig udgave. Jeg får gode input af at deltage i *Ventilgruppen*, som er en lille tomands gruppe, oprettet sammen med Ulla D, min ergo-veninde helt tilbage fra studietiden. Vi drøfter aktuel klimapolitik og inspirerer hinanden til at omstille vores dagligdag, sådan at vi sætter et mindst muligt klimaaftryk. Ved at ventilere bekymringer, vrede og afmagt med Ulla D, kan jeg bedre rumme mødet med mennesker med helt andre holdninger og værdier i det vigtige spørgsmål om klimaforandringerne og klodens overle-

velse. Jeg orienterer mig om klimapolitik via aviser og nyhedsbreve fra bl.a. Naturfonden og Klimabevægelsen.

Både Jens og jeg nyder at der igen kommer babyer i familien, nemlig Eddie og Sigge (begge 2023).

Eddie og Sigge, foråret 2024

Det er lige vidunderligt hver gang med nye babyer, og vores bæger af kærlige følelser er hele tiden fyldt og alligevel med plads og rummelighed til de senest ankomne familiemedlemmer. Også hvis der kommer flere. Det er også utroligt rørende at se ens børn blive og være forældre, både til de spæde, tumlingerne, skolebørnene og teenagerne.

At vi selv er blevet ældre, begynder vi så småt at kunne mærke, på trods af vores aktive livsførelse. Siden 2020 plages Jens mere og mere af gigtsmerter i sit venstre knæ, og gangdistancen er reduceret til nogle få hundrede meter. Det går ud over hans livskvalitet ikke at kunne være med mig på vandreture, og i foråret 2024 er det også svært at cykle og at rejse til Trondheim hvor Freja, Andreas og børnebørnene bor siden 2021. En hurtig operation i juni måned 2024 hvor et ”halvt nyt knæ” sættes ind gør underværker.

Jens er nu med på fjeldet igen. Jeg er taknemlig for **hver dag** jeg oplever sammen med denne flotte og glade mand på fotoet på næste side.

Jeg håber vi får mange gode år sammen fremover. Og ligeledes sammen med børn, svigerbørn, børnebørn og gode venner.

Jens ved Storlien, fjeldet i Sverige på grænsen til Norge, oktober 2024

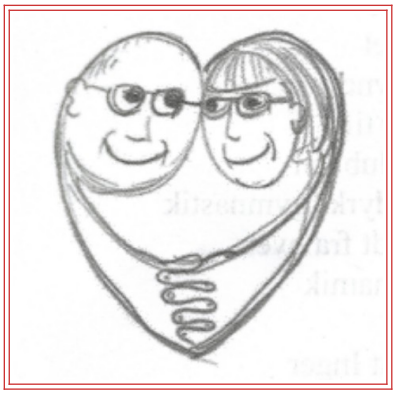

Illustration (Frejas værk) på sang fra børnene til vores Rubinbryllupsfest 15. april 2023 på Auning Kro.

Hermed slutter min fortælling om mine oplevede årtier gennem 70 år. Jeg håber min fortælling vil kalde gode minder frem hos jer som læsere, og at I har lært mig at kende på nye måder.

I hjertelig velkommen til at stille spørgsmål, og jeg kan uddybe det I ønsker at vide mere om.

25’erne. Eftertanker

Det er tankevækkende at denne bog bliver trykt via en pdf-fil der enkelt og nemt sendes fra min computer til et printfirma. Tilbage i halvfjerdserne skrev jeg opgaver på stencils med min lille *Olympia* rejseskrivemaskine uden slettebånd, så jeg skulle være dygtig til at skrive rigtigt første gang. Derpå blev opgaven mangfoldiggjort via en lugtende spritduplikator på skolen. En enkelt kopi var mulig at lave derhjemme hvis jeg lagde et almindeligt hvidt skrivepapir plus et kalkerpapir i skrivemaskinen. Senere i 70’erne og 80’erne fik vi hjælp af kopimaskinen, udviklet i USA. Men under alle omstændigheder ville det have været meget besværligt at skrive sådan en bog dengang.

I dag kan der skrives en bog med hjælp af kunstig intelligens, og det meget mere energikrævende ChatGPT. Denne bog er skrevet af mig selv, og det har været en stor fornøjelse.

De kærligste hilsner til jer alle sammen

med et lille resumé belyst ved to fotos

Inger

”Før”

Forår 1970

”Efter”

August 2024. Bemærk de flotte smykker fra Carla